
Tak se předved'te

Tak se předved'te

RESPEKT

9.6.2008, autor: ADAM ŠŮRA

Jak vypadají přijímačky na vysokou školu

Přes sto tisíc uchazečů v těchto dnech přichází k branám univerzit a usiluje o přijetí. Podle převažujícího mínění vysokoškolských kantorů však nemá na studium nárok zdaleka každý. Drtivá většina adeptů tak i letos musí projít sítím testů a pohovorů. Byli jsme se podívat na to, jak to vypadá v praxi.

Posezení na dlaždičkách

Patnáctka zájemců o studium indologie na Karlově univerzitě posedává na zemi před dveřmi, za kterými je ukrytá zkušební komise. Dlaždičky sice trochu studí, ale mladým pánům a dámám nic jiného nezbyvá. Těch pár židlí, které jsou na chodbě k dispozici, je už dávno obsazených. „Ty jo, byli na mě docela drsní,“ oznamuje všem svoje pocity z přijímacího pohovoru Bára. „Chtěli po mně vyjmenovat latinsky pády,“ říká. Reakce přichází okamžitě. „Rychle, jak to je – nominativ, genitiv, dativ...“ snaží se narychlo patnáct kandidátů studia oprášit své gymnaziální znalosti. Ty rozhodnou, kdo z čekající patnáctky bude letos ke studiu na Karlově univerzitě připuštěn.

„Zajímá mě indická kultura, náboženství, mýty,“ vysvětluje maturantka Lucie Křesťanová, proč chce další tři roky svého života zasvětit studiu exotického jazyka. Tento týden sem přišla podruhé – už včera se pokoušela proniknout k indologii přes přijímačky na tamilštinu. Dnes ale musí absolvovat celé kolečko znovu: předložit občanku a maturitní vysvědčení, poté písemný test z angličtiny, a nakonec pohovor s komisí. „Včera jsem byla pěkně nervózní, vůbec jsem netušila, na co se mě budou ptát,“ říká Lucie. Dnes je to prý lepší. Už si alespoň dovede představit, co ji čeká. Zkoušející sice pokládají záludné otázky – Lucie třeba marně dávala dohromady odpověď na to, kdy se do Indie přistěhovali Židé – ale jinak jsou prý „docela hodní“. Přesto zpráva o tom, že zkoušení je dnes poněkud tvrdší, vyvádí Lucii z míry. „Připadám si trochu jako kretén,“ utrousí a upije vodu z PET lahve. „Proč nás sem nevezmou bez přijímaček?“

Obor bengálština může pojmout maximálně pětadvacet studentů. Což ale letos bohatě stačí. Hlásí se sem totiž pouhých patnáct zájemců. A Lucie není jediná, kdo se ptá, proč se tedy vlastně přijímačky konají. „Podle mého jde především o rituál,“ snaží se svým kolegům osvětlit smysl jejich několikahodinového posedávání před dveřmi zkušební komise Jakub. „Vymezí se posvátný prostor, do kterého je adept uveden a během zkoušky zkušenějšími zasvěcen, aby mohl vstoupit do chrámu vzdělání,“ dodává s grimasou znalce. A jeho kolega Martin přisazuje: „Taktéž se tak vyjádří hierarchický vztah. Aby bylo jasné, kdo je tu nadřízený a kdo podřízený.“ Ne každý ale bere proces přijímacího řízení s jejich nadhledem. Jakub Houser, který už má za sebou tři roky studia na Vysoké škole ekonomické, celou noc nespál a žaludek ho prý bolí z přemíry vypité kávy. „Ještě v pět ráno jsem zjišťoval, co jsou to vědy,“ svěřuje se svým kolegům. „Přece jenom nechci před komisí vypadat jako pitomec.“ Utrápeně se tváří i poté, co vypadne ze dveří, kde komise sídlí. Má pocit, že jako ekonom příliš neobstál v odpovědi na to, jaká je v Indii struktura HDP. Až zpráva o pětáosmdesáti bodech ze sta, kterými zkoušející ohodnotili jeho výkon, ho trochu uklidní.

Ty nebereme

Na druhé straně barikády to však vypadá jinak. U oprýskaného stolu s hrníčky čaje a tabulkou nedojedené čokolády jsou členové komise i po čtyřhodinovém zkušebním maratonu v dobré náladě. Zkoušení označují za příjemný zážitek. „Pro mě to jsou zajímavé rozhovory se zajímavými lidmi,“ říká vedoucí indologického semináře Svetislav Kostić. U adeptů se prý snaží zjistit hlavně motivaci ke studiu a předem vytřídit lidi, u kterých je „motivace nulová“. Jak se to pozná? „Na otázku, proč si člověk vybral právě indologii, občas slyšíme bezelstnou odpověď ‚nevím‘,“ říká Kostićův kolega Pavel Hons. „Stalo se to třeba minulý rok. Takové lidi potom nebereme.“ Zároveň ale přiznává, že schopnosti a motivaci lidí k zvládnutí komplikovaného jazyka a exotických reálií prověří až první rok studia. „Tam se teprve ukáže. Někdy odpadnou i lidé, kteří získali u přijímaček devadesát bodů ze sta.“ Přijímací zkoušky však zrušit odmítá. „Kromě letoška se nám pokaždé hlásilo víc lidí, než můžeme přijmout. Máme omezené kapacity. A potom prostě musíme třídit.“

Letošní uchazeči tak patří mezi ty šťastnější. Komise u žádného z nich neshledala „nulovou motivaci“ a naději na přijetí má všech patnáct. „Mně dokonce přímo řekli, že mě berou,“ oznamuje Lucie Křesťanová svým kolegům a odchází domů dospat prostudované noci. Q

osm procent nárůst V Česku je 68 veřejných a soukromých vysokých škol. K přijímacímu řízení se loni dostavilo 135 tisíc uchazečů, přijato bylo 97 tisíc, což je ve srovnání s předešlým rokem osmiprocentní nárůst. Sítem přijímaček tradičně prochází nejméně lidí na právnických fakultách – na Karlově a Masarykově univerzitě bylo úspěšných jen 13 procent uchazečů. Největší naději na přijetí mají naopak studenti na technických školách, někde berou i bez přijímaček.